

درس نهم: اغراق، ایهام و ایهام تناسب

اغراق، ایهام، ایهام تناسب

اغراق

- لغت
  - سخت کشیدن کمان
- اصطلاح
  - زیاده‌روی در توصیف، مدح یا ذم
  - بازنمود دگرگونهٔ مفاهیم و موضوعات سخن: خرد گرداندن معانی بزرگ و بزرگ گرداندن معانی خرد
  - هدف: افزایش تأثیر سخن
  - مناسب‌ترین آرایه برای **تصویرآفرینی در حماسه** ← استفادهٔ زیاد در **شاهنامه**

ایهام

- لغت
  - در وهم و گمان افکندن
- اصطلاح
  - واژه یا عبارتی **دو یا چند معنا** داشته باشد و **تمام معانی** در متن **پذیرفتنی** باشد.

ایهام تناسب

- تعریف
  - واژه‌ای **دو معنا** داشته باشد، **معنای اولش** در متن **پذیرفتنی** باشد و **معنای دومش** علی‌رغم اینکه **پذیرفتنی نیست**، با بعضی از اجزای متن **تناسب** داشته باشد.

لیست زیر شما را با پرکاربردترین ایهام‌ها و ایهام تناسب‌های ادبیات فارسی آشنا می‌کند. دقت داشته باشید که هر کدام از این کلمات باید در بافت متن بررسی شود و هر جایی که این کلمات را ببینیم، الزاماً با ایهام یا ایهام تناسب مواجه نیستیم.

@DaneshSad

دوپینگ فوری شب امتحان

جمع‌بندی سریع

لیست لغات ایهامی پرکاربرد:

- مهر
  - خورشید
  - محبت
- گلستان
  - باغ
  - گلستان سعدی
- از نو
  - مجدداً
  - قالب شعر نو
- فرصت
  - مهلت
  - فرصت شیرازی
- دور از تو
  - در دوری تو
  - از تو دور باد
- آیت
  - نشانه
  - آیهٔ قرآن
- هزار
  - بلبل
  - عدد ۱۰۰۰
- شور
  - هیجان
  - یکی از دستگاه‌های موسیقی
- زال
  - فرد پیر
  - پدر رستم
- کیش
  - تیردان
  - آیین
- قربان
  - کمان‌دان
  - فدایی
- شیرین
  - شیرین ارمنی (معشوقهٔ خسرو)
  - مزهٔ شیرین
  - مجازاً: خوشایند

@DaneshSad

دوپینگ فوری شب امتحان

- باقی
  - باقی‌مانده، بقیّه
  - جاودان
- نگران
  - مضطرب
  - نگرنده
- بو
  - آرزو
  - رایحه
- روی
  - فلز روی
  - چهره
  - صلاح
- به هیچ وجه/ به هیچ روی
  - اصلاً و ابداً
  - به هیچ چهره‌ای
- اسب، فیل، پیاده، رخ، شاه
  - همه جز معنای لغوی، نام مهره‌های شطرنج نیز هستند.
- شکر
  - قند
  - معشوقهٔ خسرو
- صبر
  - شکیبایی
  - نام گیاهی تلخ
- عین
  - خودِ
  - چشم
  - چشمه
- سواد
  - سیاهی
  - نوشته
- دل‌سیه
  - بی‌رحم
  - چیزی که میانش سیاه است
- چنگ
  - دست
  - نوعی ساز
- عود
  - چوبی خوشبو
  - نوعی ساز
- قانون
  - قاعده
  - نام کتاب ابن‌سینا
  - نوعی ساز

@DaneshSad

دوپینگ فوری شب امتحان

- آهنگ
  - قصد
  - نغمه
- گوشه
  - کنج
  - اصطلاح موسیقایی
- راه
  - طریق
  - اصطلاح موسیقایی
- نواختن
  - نوازش
  - ساز زدن
- دستان
  - پدر رستم (زال)
  - حیله
  - نغمه
- راست
  - حقیقت
  - مستقیم
- آب
  - ماء
  - آبرو
- هوا
  - جوّ
  - عشق
- باز
  - دوباره
  - نوعی پرنده
- پروانه
  - اجازه
  - نوعی حشره
- درگرفتن
  - آتش گرفتن
  - اثر کردن
- قلب
  - دل
  - میانهٔ لشکر
  - تقلبی
- روان
  - روح
  - جاری

@DaneshSad

دوپینگ فوری شب امتحان

- مدام
  - شراب
  - همیشه
- عهد
  - پیمان
  - زمانه
- منصور
  - پیروز
  - حسین منصور حلاج
- کام
  - دهان
  - آرزو

@DaneshSad